

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
Όραμα παιδείας™

**ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Γ΄ ΤΑΞΗΣ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΑΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ**

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ

323D-E, 324A-B

Ὅσα γὰρ ἡγοῦνται ἀλλήλους κακὰ ἔχειν ἄνθρωποι φύσει ἢ τύχῃ, οὐδεὶς θυμοῦται οὐδὲ νουθετεῖ οὐδὲ διδάσκει οὐδὲ κολάζει τοὺς ταῦτα ἔχοντας, ἵνα μὴ τοιοῦτοι ᾦσιν, ἀλλ' ἐλεοῦσιν· οἷον τοὺς αἰσχροὺς ἢ σμικροὺς ἢ ἀσθενεῖς τίς οὕτως ἀνόητος ὥστε τι τούτων ἐπιχειρεῖν ποιεῖν; Ταῦτα μὲν γὰρ οἶμαι ἴσασιν ὅτι φύσει τε καὶ τύχῃ τοῖς ἀνθρώποις γίνεταί, τὰ καλὰ καὶ τὰναντία τούτοις· ὅσα δὲ ἐξ ἐπιμελείας καὶ ἀσκήσεως καὶ διδαχῆς οἴονται γίνεσθαι ἀγαθὰ ἀνθρώποις, ἐάν τις ταῦτα μὴ ἔχη, ἀλλὰ τὰναντία τούτων κακὰ, ἐπὶ τούτοις που οἷ τε θυμοὶ γίνονται καὶ αἱ κολάσεις καὶ αἱ νουθετήσεις. Ὡν ἔστιν ἓν καὶ ἡ ἀδικία καὶ ἡ ἀσέβεια καὶ συλλήβδην πᾶν τὸ ἐναντίον τῆς πολιτικῆς ἀρετῆς.

Ἐνθα δὴ πᾶς παντὶ θυμοῦται καὶ νουθετεῖ, δῆλον ὅτι ὡς ἐξ ἐπιμελείας καὶ μαθήσεως κτητῆς οὐσῆς. Εἰ γὰρ ἐθέλεις ἐννοῆσαι τὸ κολάζειν, ὦ Σώκρατες, τοὺς ἀδικούντας τί ποτε δύναται, αὐτὸ σε διδάξει ὅτι οἷ γε ἄνθρωποι

ήγούνται παρασκευαστὸν εἶναι ἀρετὴν. Οὐδεὶς γὰρ κολάζει τοὺς ἀδικοῦντας πρὸς τούτῳ τὸν νοῦν ἔχων καὶ τούτου ἔνεκα, ὅτι ἠδίκησεν, ὅστις μὴ ὡσπερ θηρίον ἀλογίστως τιμωρεῖται· ὁ δὲ μετὰ λόγου ἐπιχειρῶν κολάζειν οὐ τοῦ παρεληλυθότος ἔνεκα ἀδικήματος τιμωρεῖται—οὐ γὰρ ἂν τό γε πραχθὲν ἀγέννητον θεῖη—ἀλλὰ τοῦ μέλλοντος χάριν, ἵνα μὴ αὐθις ἀδικήσῃ μήτε αὐτὸς οὗτος μήτε ἄλλος ὁ τοῦτον ἰδὼν κολασθέντα. Καὶ τοιαύτην διάνοιαν ἔχων διανοεῖται παιδευτὴν εἶναι ἀρετὴν· ἀποτροπῆς γοῦν ἔνεκα κολάζει. Ταύτην οὖν τὴν δόξαν πάντες ἔχουσιν ὅσοιπερ τιμωροῦνται καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ.

ΘΕΜΑΤΑ

A. Να μεταφράσετε το απόσπασμα: «Ταῦτα μὲν γὰρ οἶμαι ... ἀλογίστως τιμωρεῖται.»

(Μονάδες 10)

B1. Στο απόσπασμα «Ὅσα γὰρ ἡγούνται ... τῆς πολιτικῆς ἀρετῆς.» ο Πρωταγόρας παραθέτει ἓνα ἀκόμη ἐπιχείρημα, γιὰ νὰ πείσει γιὰ τὸ διδακτὸ χαρακτῆρα τῆς πολιτικῆς ἀρετῆς. Καταγράψτε τὸ καὶ ἀξιολογήστε τὸ. Πείθει ὁ σοφιστὴς ἢ ὄχι καὶ γιὰτί;

(Μονάδες 15)

B2. «Κολάζει», «τιμωρεῖται» : Τὰ συγκεκριμένα ῥήματα ἔχουν βασικὴ θέση στὴν ἐπιχειρηματολογία τοῦ Πρωταγόρα; Ποία εἶναι αὐτή;

(Μονάδες 15)

B3. Τι γνωρίζετε γιὰ τὴν διαλεκτικὴ ὡς μέθοδο τοῦ Σωκράτη στὴν εὕρεση τῆς ἀλήθειας;

(Μονάδες 10)

B4. Από το δεύτερο συνθετικό των ακόλουθων λέξεων να δημιουργήσετε μία τουλάχιστον νέα λέξη στη νέα ελληνική, απλή ή σύνθετη: συλλήβδην, παρασκευαστόν, παρεληλυθότος, διανοεΐται, άποτροπή.

(Μονάδες 10)

ΑΓΝΩΣΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Δημοσθένους Επιστολή Δ΄ 5-6, 437

Οὐ τοίνυν μόνον ταῖς παρά τῶν θεῶν μαντείας ἀγαθὴν οὔσαν εὐρήσετε ἢ κέχρησθε τύχη, ἀλλὰ καί ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων θεωροῦντες, ἂν ἐξετάζητε ὀρθῶς. Ὑμεῖς γάρ εἰ μὲν ὡς ἄνθρωποι τὰ πράγματα βούλεσθε θεωρεῖν, εὐτυχεστάτην εὐρήσετε ἀφ' ὧν ἐγὼ συνεβούλευσα τὴν πόλιν γεγонуῖαν· εἰ δ' ἄ τοῖς θεοῖς ἐξαιρέτα ὑπάρχει μόνοις, τούτων ἀξιώσετε τυγχάνειν, ἀδυνάτων ἐφίεσθε. Τί οὖν ἐστὶ θεοῖς ἐξαιρετόν, ἀνθρώποις δέ οὐ δυνατόν; ἀπάντων τῶν ἀγαθῶν ἐγκρατεῖς ὄντας κυρίουσ εἶναι καὶ αὐτούς ἔχειν καὶ δοῦναι τοῖς ἄλλοις, φλαῦρον δέ μηδέν μηδέποτε ἐν παντί τῷ αἰῶνι μήτε παθεῖν μήτε μελλῆσαι.

φλαῦρος: ο κακός

A. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του κειμένου.

Μονάδες 20

B.1.α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου.

ὑπάρχει: γ πληθ ΟΡΙΣΤ και ΕΥΚΤ ΑΟΡ

ἀξιώσετε: β ενικό και πληθ ΟΡΙΣΤ ΕΝΣ

γεγонуῖαν: : δοτική πληθ του ουδ γένους της μετοχής ΜΕΛΛ

ἐφίεσθε: ο αντίστοιχος τύπος στην ΥΠΟΤ του ίδιου χρόνου

δοῦναι: β ενικό ΠΡΟΣΤ του ίδιου χρόνου

τυγχάνειν: γ πληθ ΟΡΙΣΤ και ΠΡΟΣΤ ΑΟΡ

Μονάδες 6

Β.1.β. Να γραφούν οι πλάγιες πτώσεις των παρακάτω συνεκφορών του κειμένου στον αριθμό που βρίσκονται:

τοῖς θεοῖς μόνοις,
ἀπάντων τῶν ἀγαθῶν,
φλαῦρον μηδέν,
παντί τῷ αἰῶνι

Μονάδες 4

Γ. 1. α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων του κειμένου: οὔσαν, τύχη, ἄ, τούτων, θεοῖς, παντί

Μονάδες 3

Γ.1.β. Να μετατρέψετε την περίοδο «**Τί οὖν ἐστὶ θεοῖς ἐξαιρέτων, ἀνθρώποις δέ οὐ δυνατόν;**» σε πλάγιο λόγο με εξάρτηση από την πρόταση «**Δημοσθένης ἠρώτα...**»

Μονάδες 2

Γ.2.α. Να γίνει συντακτική αναγνώριση του παρακάτω υποθετικού λόγου και να μεταφερθεί στο ανάλογο είδος ώστε να δηλώνει απλή σκέψη:

«Οὐ τοίνυν μόνον ταῖς παρά τῶν θεῶν μαντείαις ἀγαθὴν οὔσαν εὐρήσετε ἢ κέχηρησθε τύχη, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων θεωροῦντες, ἂν ἐξετάζητε ὀρθῶς.»

Μονάδες 3

Γ.2.β. «**εὐτυχεστάτην εὐρήσετε ἀφ' ὧν ἐγὼ συνεβούλευσα τὴν πόλιν γεγонуῖαν**» : Να αναλυθεί η μετοχή στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση.

Μονάδες 2

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΜΕΤΤΥ ΡΑΜΦΟΥ - ΜΑΡΙΑ ΞΥΔΗ